بورس

طراحی «بازار خصوصی» در بورس تهران کلید خورد

محمود گودرزی، مدیرعامل بورس تهران، در این نشست از افزایش تمایل بخش خصوصی برای ورود به بازار سرمایه خبر داد و گفت: استقبال شرکت‌های فعال بخش خصوصی برای حضور در بورس به شکل محسوسی افزایش یافته است. بر همین اساس، بورس تهران طراحی «بازار خصوصی» را در دستور کار قرار داده است؛ بازاری که در آن شرکت‌های سهامی خاص بتوانند بدون تبدیل فوری به سهامی عام، با اصول حاکمیت شرکتی، اصلاح ساختار مالکیت و تأمین مالی از طریق بازار سرمایه آشنا شوند و به تدریج برای پذیرش در بازارهای اصلی آماده شوند. محمود گودرزی از آغاز به کار یک سامانه تعاملی جدید بورس تهران خبر داد و گفت: به‌زودی بخش عمده فرآیندهای پذیرش و تعامل با ناشران به صورت کاملاً الکترونیک انجام خواهد شد و حتی امضای امیدنامه‌ها نیز به شکل دیجیتال خواهد بود تا بروکراسی اداری به حداقل برسد. او با اشاره به تغییر رویکرد بورس تهران طی ۲ سال گذشته تاکید کرد: سیاست بورس تهران این است که هر شرکتی با سود خالص بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان، در اولویت پذیرش قرار گیرد و بورس تهران برای ورود چنین شرکت‌هایی فرش قرمز پهن خواهد کرد. او با تأکید بر اهمیت شفافیت در فرآیند پذیرش گفت: شرط اصلی ورود به بورس تهران، پذیرش اصل شفافیت است. هیات پذیرش پیش از هر چیز باید اطمینان پیدا کند که شرکت متقاضی اراده لازم برای فعالیت شفاف را دارد. صورت‌های مالی با دقت بررسی می‌شوند و در صورت وجود این اراده، بورس تهران برای رفع سایر ایرادهای ساختاری شرکت‌ها نیز راهکارهای لازم را ارایه می‌دهد. مدیرعامل بورس تهران با اشاره به برخی نگرانی‌ها درباره سخت‌گیری‌های پذیرش در بورس تهران گفت: شاید الزامات پذیرش در بورس تهران نسبت به سایر بازارها دقیق‌تر باشد، اما مزایایی همچون معافیت‌های مالیاتی، افزایش اعتبار و برندینگ شرکت‌ها، این سخت‌گیری‌ها را توجیه می‌کند. گودرزی یکی از مهم‌ترین مزایای حضور در بورس را تثبیت حقوق مالکیت دانست و اعلام کرد: بسیاری از کسب‌وکارهای خصوصی پس از سال‌ها فعالیت، نیازمند تثبیت و صیانت از حقوق مالکیت خود هستند. ورود به بورس علاوه بر معافیت‌های مالیاتی و ارتقای برند، این اطمینان را برای سهامداران ایجاد می‌کند. مدیرعامل بورس تهران از برنامه‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و فناورمحور خبر داد و افزود: جلسات هیات پذیرش بورس تا پایان سال برنامه‌ریزی شده است، اما برای شرکت‌های فناور و دارای اولویت، خارج از روال معمول زمان و ظرفیت ویژه‌ای اختصاص خواهیم داد.

کارنامه ۱۴۰۴ بورس انرژی ایران بسته شد

محمد نظیفی، مدیرعامل بورس انرژی ایران، از رشد قابل توجه شاخص‌های مالی و عملیاتی، درآمدهای عملیاتی و سود بورس انرژی ایران در سال مالی ۱۴۰۴ خبر داد. وی با اشاره به عملکرد بازارهای بورس انرژی ایران افزود: بازار برق در سال ۱۴۰۴ یکی از موفق‌ترین بازارهای بورس انرژی بود و ارزش معاملات آن با رشد ۲۲۱ درصدی به ۶۳۹ هزار و ۳۴۱ میلیارد و ۵۷۲ میلیون ریال رسید. همچنین بازار ابزارهای مالی با رشد ۵۲ درصدی ارزش معاملات و افزایش ۱۵۰ درصدی حجم معاملات، روندی رو به رشد را تجربه کرد.
مدیرعامل بورس انرژی ایران درباره عملکرد بازار هیدروکربوری اظهار کرد: ارزش معاملات این بازار در سال گذشته ۳۴ درصد افزایش یافت، هرچند حجم معاملات نسبت به سال گذشته تغییر محسوسی نداشت و ارزش کل معاملات بورس انرژی ایران در سال ۱۴۰۴ نسبت به سال ۱۴۰۳ رشد ۵۰ درصدی داشت. وی همچنین از پذیرش اوراق سلف موازی استاندارد به ارزش ۲۰۰.۰۰۰ میلیارد ریال خبر داد و افزود: در راستای توسعه ابزارهای مالی و مدیریت انرژی، سقف گواهی صرفه‌جویی برق توانیر از ۲۰ به ۵۰ میلیارد کیلووات‌ساعت افزایش یافته است. نظیفی با تشریح نتیجه توسعه‌ای بورس انرژی ایران برای سال ۱۴۰۴ گفت: عرضه بنزین ویژه وارداتی در رینگ داخلی، آغاز معاملات متانول در رینگ بین‌الملل با ترم تحویل CFR چین، راه‌اندازی معاملات سلف برق آزاد، رونمایی از حساب وکالتی در معاملات هیدروکربوری و ورود نیروگاه اتمی بوشهر به تابلوی برق آزاد، از مهم‌ترین دستاوردهای توسعه‌ای بورس انرژی ایران در سال گذشته بود. وی با اشاره به نتایج کلیدی در حوزه تعاملات بین‌المللی اظهار کرد: در سال گذشته، بورس انرژی ایران موفق به توسعه ارتباطات خود با نهادهای معتبر بین‌المللی شد؛ از جمله می‌توان به عضویت در انجمن بورس‌های سازمان همکاری‌های اسلامی، انجمن بین‌المللی بورس‌های کالایی و مشتقه و همچنین عضویت در ستاد سیاست‌گذاری همایش اقتصادی اوراسیا اشاره کرد. نظیفی افزود: حضور به عنوان مدعو در مجمع جهانی انرژی روسیه، انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با بورس سنت‌پترزبورگ، تبادل داده با پلتفرم SPX برای درج متقابل اطلاعات معاملاتی، و همچنین ارتباط با تیم S&P جهت توسعه شاخص‌های بازارهای بورس انرژی از دیگر اقدامات مهم در مسیر بین‌المللی‌سازی این بورس بوده است. وی همچنین از برنامه‌ریزی برای حضور عرضه‌کنندگان بین‌المللی از طریق توسعه ارتباطات با کشورهای منطقه خبر داد. وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به شرایط اضطراری کشور اظهار کرد: بورس انرژی ایران در شرایطی که زیرساخت‌های انرژی کشور با چالش‌های جدی مواجه بوده، فعالیت خود را به عنوان بستر اصلی مبادلات انرژی در بازارهای فیزیکی و مالی ادامه داده است. مدیرعامل بورس انرژی ایران افزود: آسیب به بخش‌های کلیدی صنعت برق و گاز و برخی مجتمع‌های صنعتی، در کنار هیجانات ناشی از شرایط بحرانی، موجب نوسانات قابل توجه در قیمت و حجم معاملات، توقف عرضه برخی فرآورده‌ها و وقفه در بخشی از ابزارهای مالی شده است. وی همچنین به اثرات محدودیت‌های ژئواستراتژیک در حمل‌ونقل و ابهامات در تحویل فیزیکی حامل‌های انرژی اشاره کرد و گفت: این عوامل به کاهش نسبی حجم تولید، ترانزیت و معاملات، به‌ویژه در پایان سال ۱۴۰۴، منجر شده است. وی همچنین از انجام اقدامات قانونی و زیرساختی برای راه‌اندازی بازار آب نامتعارف خبر داد و افزود: مقدمات اجرایی این بازار در سال گذشته فراهم شده و پس از ابلاغ وزیر نیرو، زمینه آغاز فعالیت آن فراهم خواهد شد. مدیرعامل بورس انرژی ایران با اشاره به برنامه‌ریزی‌های راهبردی این شرکت اظهار کرد: مدیریت استراتژیک بورس انرژی ایران به‌صورت چابک دنبال می‌شود و تمامی برنامه‌های توسعه‌ای و زیرساختی شرکت ذیل شش هدف بنیادین و کلیدی (OKR) سازمان‌دهی شده است.

«تعادل» روند بازارهای جهانی را بررسی می‌کند

رالی بورس‌های جهانی

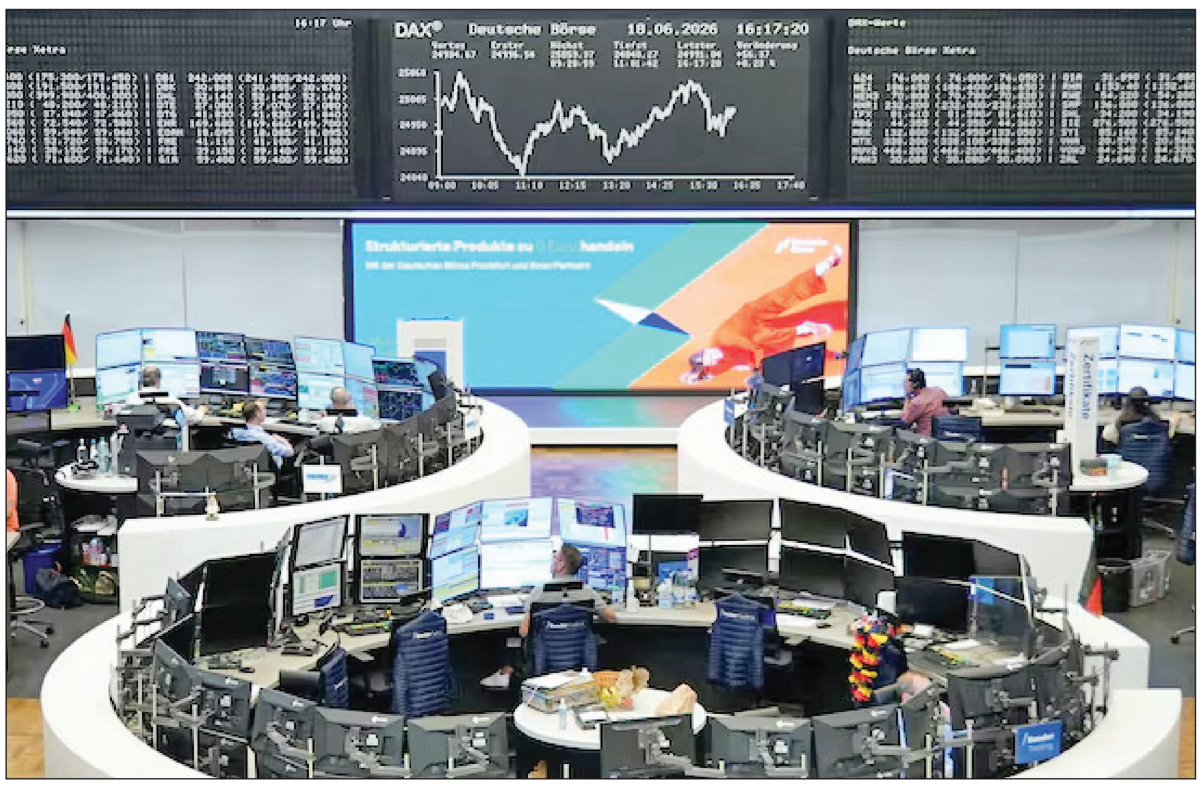

بازارهای جهانی سه‌ماهه دوم سال را با عملکردی کم‌سابقه به پایان می‌رسانند. رشد خیره‌کننده سهام شرکت‌های فناوری و هوش مصنوعی، کاهش تنش میان ایران و امریکا، افت قیمت نفت، بازگشایی مسیرهای کشتیرانی در تنگه هرمز و تغییر انتظارات نسبت به سیاست پولی امریکا، مجموعه عواملی بوده‌اند که باعث شده شاخص‌های مهم بورس جهان به رکوردهای تاریخی جدیدی دست پیدا کنند. در همین حال، تقویت دلار امریکا بازار ارز، طلا و حتی اقتصادهای وابسته به صادرات را تحت تأثیر قرار داده است.
بازارهای مالی جهان در روزهای پایانی سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۵، یکی از بهترین دوره‌های خود طی سال‌های اخیر را پشت سر می‌گذارند. داده‌های منتشرشده از سوی موسسات مالی بین‌المللی نشان می‌دهد اکثر بورس‌های بزرگ دنیا طی سه ماه گذشته رشدهای دو رقمی را ثبت کرده‌اند؛ رشدی که عمدتاً ناشی از خوش‌بینی سرمایه‌گذاران نسبت به آینده صنعت هوش مصنوعی، کاهش ریسک‌های ژئوپلیتیکی و تداوم قدرت اقتصاد امریکا بوده است. اگرچه در ابتدای سال بسیاری از فعالان بازار انتظار داشتند کاهش نرخ بهره توسط فدرال رزرو محرک اصلی رشد بورس‌ها باشد، اما اکنون مشخص شده است که مهم‌ترین عامل صعود بازارها، نه سیاست پولی انبساطی، بلکه رشد سودآوری شرکت‌های فناوری و بهبود فضای سیاسی در خاورمیانه بوده است.

ثبت بهترین عملکرد سه‌ماهه از زمان همه‌گیری کرونا

شاخص جهانی MSCI All World که عملکرد هزاران شرکت بورسی در بازارهای توسعه‌یافته و نوظهور را منعکس می‌کند، طی سه‌ماهه دوم حدود ۱۴ درصد افزایش یافته و به بالاترین سطح تاریخی خود رسیده است. این بهترین عملکرد سه‌ماهه دوم این شاخص از سال ۲۰۲۰ و دوران رونق بازارها پس از شیوع کرونا محسوب می‌شود. رشد بازارهای جهانی تنها به یک منطقه خاص محدود نبوده و تقریباً تمامی بورس‌های مهم دنیا از امریکا گرفته تا اروپا و آسیا در این موج صعودی سهیم بوده‌اند. با این حال، شرکت‌های فناوری و صنایع مرتبط با هوش مصنوعی بیشترین سهم را در این رشد ایفا کرده‌اند. تحلیلگران عقیده دارند که در سال جاری، هوش مصنوعی همان نقشی را برای بازارهای سهام بازی کرده که اینترنت در اواخر دهه ۱۹۹۰ ایفا می‌کرد؛ یعنی موتور اصلی جذب سرمایه و افزایش ارزش بازار شرکت‌ها.

هوش مصنوعی همچنان ستاره بی‌رقیب بازارها

در ماه‌های اخیر تقریبا هر شرکتی که به نوعی با توسعه هوش مصنوعی، تولید تراشه‌های پیشرفته، مراکز داده یا زیرساخت‌های پردازش ابری مرتبط بوده، با استقبال گسترده سرمایه‌گذاران روبه‌رو شده است. همین موضوع باعث شده شاخص نزدک طی سه‌ماهه دوم حدود ۲۰ درصد رشد کند؛ رقمی که از رشد سایر شاخص‌های مهم بازار امریکا بیشتر است. شاخص S&P۵۰۰ نیز حدود ۱۴ درصد افزایش یافته و بار دیگر در نزدیکی رکوردهای تاریخی خود قرار گرفته است. کارشناسان معتقدند سرمایه‌گذاران دیگر تنها به درآمد فعلی شرکت‌ها نگاه نمی‌کنند، بلکه ارزش‌گذاری سهام بیش از گذشته بر مبنای ظرفیت رشد آینده و توسعه فناوری‌های نوین انجام می‌شود. همین موضوع موجب شده ارزش بازار بسیاری از شرکت‌های فعال در حوزه هوش مصنوعی با سرعتی کم‌سابقه افزایش یابد.

آسیا؛ پیشتاز موج جدید سرمایه‌گذاری

بورس‌های آسیایی بیشترین بهره را از رونق صنعت نیمه‌رساناها و هوش مصنوعی برده‌اند. ژاپن، کره جنوبی و تایوان که میزبان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان تراشه و تجهیزات الکترونیکی جهان هستند، طی سه‌ماهه دوم رشدهای دو رقمی را ثبت کردند. شاخص نیکی ژاپن در معاملات اخیر بار دیگر به رکوردهای تاریخی نزدیک شد و شاخص کوسپی کره جنوبی نیز با حمایت سهام شرکت سامسونگ و برنامه‌های دولت این کشور برای توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی افزایش یافت. در تایوان نیز رشد تقاضای جهانی برای تراشه‌های پیشرفته موجب افزایش ارزش شرکت‌های بزرگ این کشور شده و جریان سرمایه خارجی همچنان به سمت بازار سهام این منطقه ادامه دارد.

اروپا نیز از رونق بازارها بهره‌مند شد

اگرچه سهم شرکت‌های فناوری در بورس‌های اروپایی به اندازه امریکا و آسیا نیست، اما بازارهای اروپا نیز سه‌ماهه موفقی را پشت سر گذاشته‌اند. شاخص STOXX۶۰۰ اروپا حدود ۱۰ درصد رشد کرده و سهام شرکت‌های فعال در حوزه نیمه‌رسانا، تجهیزات صنعتی و فناوری بیشترین بازدهی را ثبت کرده‌اند. رشد سهام شرکت‌هایی مانند ASML، ASMI و Be Semiconductor نشان می‌دهد اروپا نیز از موج سرمایه‌گذاری جهانی در صنعت تراشه بی‌نصیب نمانده است. از سوی دیگر، کاهش نگرانی‌ها درباره بحران انرژی و افت قیمت نفت نیز تا حد زیادی به بهبود چشم‌انداز اقتصادی اروپا کمک کرده است.

وال استریت در اوج تاریخی

بازار سهام امریکا همچنان رهبر بازارهای جهانی باقی مانده است. شاخص داوجونز در معاملات اخیر برای نخستین‌بار از مرز ۵۲ هزار واحد عبور کرد و رکورد جدیدی را به ثبت رساند. همزمان شاخص S&P۵۰۰ بیش از یک درصد و نزدک بیش از دو درصد رشد کردند. اضافه شدن آلفابت، شرکت مادر گوگل، به ترکیب شاخص داوجونز و همچنین تداوم رشد شرکت‌های فناوری موجب شد سرمایه‌گذاران بار دیگر به خرید سهام روی آورند. معاملات آتی بورس امریکا نیز نشان می‌دهد بازار همچنان نسبت به ادامه روند صعودی خوش‌بین است، هرچند سرمایه‌گذاران با دقت تحولات مربوط به نرخ بهره را دنبال می‌کنند.

کاهش تنش ایران و امریکا

یکی از مهم‌ترین اتفاقات فصل گذشته، کاهش تنش میان ایران و امریکا و برقراری آتش‌بس نسبی بود. پس از هفته‌ها نگرانی درباره امنیت تنگه هرمز، توافق دو طرف برای توقف درگیری‌ها موجب شد عبور کشتی‌های تجاری از این آبراه استراتژیک از سر گرفته شود. بازگشایی مسیر کشتیرانی نه تنها ریسک عرضه نفت را کاهش داد، بلکه موجب افت حدود ۲۰ درصدی قیمت نفت طی هفته‌های اخیر شد. از نگاه سرمایه‌گذاران، کاهش ریسک‌های ژئوپلیتیکی به معنای کاهش احتمال شوک‌های اقتصادی و افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری در بازارهای سهام است؛ موضوعی که نقش مهمی در رشد اخیر بورس‌های جهانی داشته است.

چرا افت قیمت نفت به نفع بورس‌ها بود؟

در نگاه نخست ممکن است کاهش قیمت نفت برای بازارها منفی به نظر برسد، اما شرایط فعلی متفاوت است. کاهش قیمت نفت در این دوره نه به دلیل افت تقاضای جهانی، بلکه ناشی از کاهش نگرانی‌های سیاسی و بازگشت ثبات به مسیر عرضه بوده است، به همین دلیل شرکت‌ها انتظار دارند هزینه انرژی کاهش یابد و فشار تورمی نیز کمتر شود. همین موضوع موجب شده بسیاری از صنایع مصرف‌کننده انرژی، از خودروسازی گرفته تا حمل‌ونقل و صنایع شیمیایی، چشم‌انداز سودآوری بهتری پیدا کنند و سرمایه‌گذاران با اطمینان بیشتری به خرید سهام این شرکت‌ها روی آورند.

دلار همچنان قدرتمندترین ارز جهان

در بازار ارز نیز دلار امریکا همچنان برنده اصلی سه‌ماهه دوم بوده است. شاخص دلار حدود ۱.۴ درصد رشد کرده و سرمایه‌گذاران بار دیگر دارایی‌های دلاری را ترجیح داده‌اند. علت این موضوع، تغییر انتظارات نسبت به سیاست پولی فدرال رزرو است. در ابتدای سال اکثر معامله‌گران انتظار چندمرحله کاهش نرخ بهره را داشتند، اما اکنون نه تنها این انتظار از بین رفته، بلکه احتمال افزایش دوباره نرخ بهره نیز مطرح شده است. قدرت اقتصاد امریکا، بازار کار مقاوم و ادامه فشارهای تورمی باعث شده فدرال رزرو با احتیاط بیشتری درباره کاهش نرخ بهره تصمیم بگیرد.

فشار بر طلا و سقوط تاریخی

افزایش ارزش دلار، فشار مضاعفی بر بازار طلا وارد کرده است. طلا در آستانه ثبت ضعیف‌ترین عملکرد سه‌ماهه خود طی بیش از ده سال گذشته قرار گرفته و بسیاری از سرمایه‌گذاران بخشی از سرمایه خود را از بازار فلزات گران‌بها خارج کرده‌اند. در بازار ارز نیز ین ژاپن به پایین‌ترین سطح خود طی حدود ۴۰ سال گذشته سقوط کرده است. افت ارزش ین موجب افزایش نگرانی‌ها در ژاپن شده و مقام‌های این کشور بار دیگر احتمال مداخله در بازار ارز را مطرح کرده‌اند.

نگاه بازارها به نشست بانک‌های مرکزی

در هفته جاری نشست سالانه بانک مرکزی اروپا در شهر سینترای پرتغال برگزار می‌شود؛ نشستی که همواره یکی از مهم‌ترین رویدادهای تقویم مالی جهان محسوب می‌شود. سرمایه‌گذاران به‌ویژه منتظر سخنان رییس فدرال رزرو هستند تا نشانه‌های تازه‌ای از مسیر آینده سیاست پولی امریکا به دست آورند. در کنار این نشست، انتشار داده‌های تورمی اروپا، آمار فرصت‌های شغلی امریکا (JOLTS)، شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان و گزارش اشتغال امریکا می‌تواند مسیر بازارها را در هفته‌های آینده تعیین کند.

احتمال افزایش نرخ بهره وجود دارد؟

برخی اقتصاددانان عقیده دارند گرچه سناریوی اصلی همچنان تثبیت نرخ بهره است، اما احتمال افزایش نرخ‌ها در نشست ماه ژوئیه کاملاً منتفی نیست. در صورتی که داده‌های اقتصادی امریکا همچنان از رشد اقتصادی بالا و تداوم فشارهای تورمی حکایت داشته باشد، فدرال رزرو ممکن است برای کنترل تورم بار دیگر نرخ بهره را افزایش دهد. این موضوع می‌تواند باعث افزایش نوسان در بازارهای مالی شود؛ هرچند بسیاری از تحلیلگران معتقدند سودآوری بالای شرکت‌های فناوری همچنان می‌تواند بخشی از اثرات منفی افزایش نرخ بهره را خنثی کند. کارشناسان موسسه UBS معتقدند اگرچه سرمایه‌گذاری در حوزه هوش مصنوعی همچنان یکی از جذاب‌ترین گزینه‌های بازار است، اما سرمایه‌گذاران نباید تمام تمرکز خود را بر این بخش قرار دهند. به اعتقاد آنها، تنوع‌بخشی به سبد سرمایه‌گذاری و توجه به صنایعی مانند مراکز داده، زیرساخت‌های دیجیتال، خدمات پرداخت، تجهیزات صنعتی و حتی برخی صنایع دفاعی می‌تواند ریسک سرمایه‌گذاری را کاهش دهد. آنها همچنین هشدار داده‌اند که رشد سریع ارزش سهام برخی شرکت‌های فناوری ممکن است در کوتاه‌مدت زمینه‌ساز اصلاح قیمتی شود؛ موضوعی که سرمایه‌گذاران باید آن را در تصمیم‌گیری‌های خود مدنظر قرار دهند. در مجموع، سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۵ برای بازارهای مالی جهان با رشد چشمگیر شاخص‌های سهام، افزایش ارزش شرکت‌های فناوری، کاهش ریسک‌های ژئوپلیتیکی و تغییر انتظارات نسبت به سیاست پولی امریکا همراه بوده است. هرچند این عوامل فضای مثبتی را برای بورس‌های جهان ایجاد کرده‌اند، اما نیمه دوم سال همچنان با ابهام‌هایی مانند مسیر نرخ بهره، وضعیت تورم، رشد اقتصاد جهانی و تحولات سیاسی همراه خواهد بود. با این حال، تا این لحظه نشانه‌ها حاکی از آن است که بازارهای جهانی همچنان از حمایت جریان قدرتمند سرمایه در حوزه فناوری و هوش مصنوعی برخوردار هستند و در صورت عدم وقوع شوک‌های جدید، احتمال تداوم روند صعودی بورس‌های جهان در ماه‌های آینده نیز دور از انتظار نخواهد بود.

بازار سرمایه بدون پژوهش، توسعه‌پذیر نیست

همایش ارتباط صنعت مالی و دانشگاه به همت کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار برگزار شد. حسن رضایی‌پور، دبیر کل کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار، در این همایش با تأکید بر ضرورت تقویت فعالیت‌های پژوهشی در بازار سرمایه، گفت: پیش‌تر فراخوانی برای دریافت پژوهش‌های مرتبط منتشر شده بود، اما به دلایل مختلف اجرای این برنامه در سال ۱۴۰۴ محقق نشد. وی افزود: با برگزاری این همایش، امکان معرفی و آغاز چند رویداد پژوهشی جدید فراهم شده است و امیدواریم این روند به توسعه فعالیت‌های علمی در بازار سرمایه کمک کند.
رضایی‌پور با اشاره به تحولات گسترده بازار سرمایه اظهار داشت: بازار در حوزه‌های مختلف از جمله توسعه دارایی‌های پایه، ابزارهای مشتقه، فناوری‌های نوین، پلتفرم‌های معاملاتی و کاربرد هوش مصنوعی با تغییرات گسترده‌ای مواجه است؛ تحولاتی که بازار سرمایه را روز‌به‌روز پیچیده‌تر و چندبعدی‌تر کرده است. وی ادامه داد: توسعه بازار سرمایه باید بر پایه پژوهش، مطالعات علمی و بهره‌گیری از تجربیات موفق سایر کشورها انجام شود و تصمیمات توسعه‌ای بدون پشتوانه پژوهشی، پاسخگوی نیازهای روزافزون این بازار نخواهد بود. دبیر کل کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار با تأکید بر نقش دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی تصریح کرد: توسعه بازار مستلزم مشارکت فعال دانشگاه‌ها و مراکز علمی است. فعالان اجرایی بازار به دلیل درگیری با امور عملیاتی، فرصت کافی برای انجام مطالعات پژوهشی ندارند؛ از این رو همکاری نزدیک‌تر با دانشگاه‌ها می‌تواند به ارتقای کیفیت تصمیم‌گیری‌ها و توسعه بازار سرمایه کمک کند. وی همچنین با اشاره به فعالیت‌های انتشارات کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار گفت: این انتشارات فعالیت خود را ادامه می‌دهد و تاکنون کتاب «حاکمیت، مدیریت ریسک و انطباق» را منتشر کرده است. همچنین کانون کارگزاران از انتشار سایر پژوهش‌ها و آثار علمی در حوزه بازار سرمایه استقبال خواهد کرد. در ادامه این همایش، امین بهداد سلامی، مدیر پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار، با تأکید بر ضرورت تقویت پژوهش‌های کاربردی در بازار سرمایه گفت: بازار سرمایه بیش از هر زمان دیگری به پژوهش‌های کاربردی نیاز دارد، زیرا سرعت تحولات فناوری، گسترش هوش مصنوعی، بلاک‌چین، خدمات مالی نوین و تغییرات اقتصاد کلان، فرایند تصمیم‌گیری را در این بازار پیچیده‌تر کرده است. وی با بیان اینکه مهم‌ترین محصول بازار سرمایه، تصمیماتی است که هر روز توسط فعالان بازار، نهاد ناظر و ناشران اتخاذ می‌شود، افزود: کیفیت این تصمیمات به‌طور مستقیم بر کارایی بازار، کشف قیمت، نقدشوندگی، مدیریت ریسک، اعتماد سرمایه‌گذاران و تاب‌آوری بازار اثرگذار است. سلامی با تأکید بر اینکه پژوهش زمانی ارزشمند است که به حل مسائل واقعی بازار کمک کند، اظهار داشت: هدف از پژوهش، صرفاً تولید مقاله، گزارش یا پایان‌نامه نیست، بلکه باید از طریق تولید شواهد، آزمون فرضیات و ارایه راهکارهای علمی، کیفیت تصمیم‌گیری در بازار سرمایه را ارتقا دهد. بهبود کیفیت تصمیمات نیز در نهایت به ارتقای کشف قیمت، تشکیل سرمایه و مدیریت ریسک منجر خواهد شد. مدیر پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به اهمیت استفاده هم‌زمان از تجربه و دانش علمی گفت: تجربه و شهود مدیران بازار سرمایه بسیار ارزشمند است، اما در شرایط متحول امروز، تصمیمات توسعه‌ای باید علاوه بر تجربه، بر شواهد علمی و پژوهش‌های معتبر نیز استوار باشد. وی ادامه داد: تعریف صحیح مساله و طرح پرسش‌های متناسب با نیازهای بازار سرمایه، حتی از اجرای خود پژوهش نیز مهم‌تر است و این مهم تنها از طریق تعامل نزدیک میان دانشگاه‌ها و فعالان بازار سرمایه محقق خواهد شد. پژوهشگران دانشگاهی بدون بهره‌گیری از تجربیات فعالان صنعت، ممکن است نتوانند مسائل واقعی بازار را به درستی شناسایی و برای آنها فرضیه‌های مناسب طراحی کنند. سلامی با تأکید بر لزوم تقویت ارتباط میان دانشگاه و صنعت اظهار داشت: همکاری میان دانشگاه‌ها و بازار سرمایه باید از مرحله تدوین پیشنهادهای پژوهشی آغاز شود تا مسیر پژوهش از ابتدا بر اساس نیازهای واقعی بازار طراحی شود. در همین راستا، سازمان بورس از توسعه این تعاملات حمایت می‌کند و گسترش تفاهم‌نامه‌های همکاری با دانشگاه‌ها را در دستور کار قرار داده است. وی هدف نهایی این همکاری‌ها را شکل‌گیری مراکز علمی و دانشگاه‌های تخصصی در حوزه بازار سرمایه و ایجاد قطب‌های پژوهشی برای پاسخگویی به نیازهای این بازار عنوان کرد و افزود: توسعه همکاری با دانشگاه‌ها علاوه بر بهره‌گیری از دانش و تجربیات بین‌المللی، به تربیت پژوهشگران متخصص در حوزه بازار سرمایه نیز کمک خواهد کرد. مدیر پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار در ادامه با اشاره به اهمیت دسترسی به داده‌های معتبر برای انجام پژوهش‌های کاربردی گفت: کیفیت هر پژوهش به کیفیت داده‌های مورد استفاده در آن وابسته است و بدون دسترسی به داده‌های جامع و معتبر، دستیابی به نتایج قابل اتکا امکان‌پذیر نخواهد بود. وی خاطرنشان کرد: سازمان بورس توسعه و راه‌اندازی «آزمایشگاه داده» را در دستور کار قرار داده است تا امکان دسترسی پژوهشگران به داده‌های معتبر و ابزارهای تحلیلی فراهم شود. همچنین مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس با شناسایی موضوعات پژوهشی، ارایه مشاوره‌های تخصصی و حمایت از پژوهشگران، از اجرای پژوهش‌های کاربردی پشتیبانی می‌کند. سلامی گفت: سازمان بورس علاوه بر توسعه پژوهش‌های کمی، به مطالعات کیفی نیز توجه دارد و با طراحی داشبوردهای تحلیلی در حوزه‌هایی مانند رفتارشناسی بازار، گرایش‌ها و انتظارات سرمایه‌گذاران، در تلاش است زیرساخت‌های لازم برای تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر شواهد و پژوهش‌های دقیق‌تر را فراهم کند. سیدعبدالحمید نبوی، دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران، نیز در این همایش با اشاره به ظرفیت گسترده انجمن‌های علمی کشور برای همکاری با بازار سرمایه گفت: در حال حاضر ۳۹۶ انجمن علمی در شش حوزه علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی، هنر و میان‌رشته‌ای در کشور فعالیت دارند که ویژگی مهم آنها، گستردگی فعالیت در سطح ملی و در برخی موارد حضور موثر در عرصه‌های بین‌المللی است. وی افزود: انجمن‌های علمی فعال در حوزه‌هایی مانند اقتصاد، مدیریت، علوم کامپیوتر و هوش مصنوعی طی سال‌های اخیر خدمات علمی و پژوهشی قابل توجهی به جامعه دانشگاهی و تخصصی کشور ارایه کرده‌اند و بهره‌گیری از ظرفیت این انجمن‌ها و تقویت ارتباط آنها با صنعت مالی می‌تواند زمینه انتقال دانش روز، استفاده از تجربیات بین‌المللی و توسعه پژوهش‌های کاربردی در بازار سرمایه را فراهم کند. نبوی با رد برخی تصورات درباره ضعف ارتباط دانشگاه و صنعت اظهار داشت: برخلاف برخی دیدگاه‌ها، ارتباط میان دانشگاه و صنعت در کشور فعال است و هم‌اکنون حدود ۱۳ هزار قرارداد همکاری میان دانشگاه‌ها و بخش‌های مختلف صنعت در حال اجرا است که بخشی از آنها به حوزه‌های مدیریت، اقتصاد و بازار سرمایه اختصاص دارد.
دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران با اعلام آمادگی این انجمن‌ها برای همکاری با کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار گفت: انجمن‌های علمی کشور آمادگی دارند تمامی رویدادهای علمی، پژوهشی و آموزشی کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار را در کوتاه‌ترین زمان ممکن به شبکه گسترده انجمن‌های علمی اطلاع‌رسانی کنند. وی ادامه داد: با توجه به استقرار دفاتر برخی انجمن‌های علمی در شهرهایی مانند مشهد، تبریز، اصفهان و زاهدان، این ظرفیت می‌تواند زمینه مشارکت گسترده‌تر دانشگاه‌های سراسر کشور در برنامه‌های علمی و پژوهشی بازار سرمایه را فراهم کند. نبوی همچنین از آمادگی انجمن‌های علمی برای برگزاری نشست‌های مشترک علمی، کارگاه‌های آموزشی و پژوهشی، دوره‌های تخصصی و سایر برنامه‌های مشترک خبر داد و افزود: این انجمن‌ها می‌توانند انجمن‌های تخصصی مرتبط را برای اجرای این برنامه‌ها به کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار متصل کنند. وی با اشاره به جایگاه حقوقی انجمن‌های علمی تصریح کرد: انجمن‌های علمی شخصیت حقوقی مستقل دارند و به‌صورت رسمی در اداره ثبت شرکت‌ها و روزنامه رسمی به ثبت رسیده‌اند؛ موضوعی که بستر همکاری‌های منسجم، پایدار و بلندمدت با نهادهای بازار سرمایه را فراهم می‌کند. در ادامه این همایش، امیر یوسفی‌مقدم، دبیر انجمن مالی اسلامی ایران، با تأکید بر اهمیت تعامل میان صنعت مالی، دانشگاه و حوزه‌های علمیه، گفت: پیوند میان این سه‌بخش از مهم‌ترین عوامل توسعه بازارهای مالی کشور است و در این مسیر، نقش زنده‌یاد حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سیدعباس موسویان در ایجاد این ارتباط، ماندگار و اثرگذار بوده است. وی افزود: موسویان با رویکردی مساله‌محور، پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های دانشگاهی را بر اساس نیازهای واقعی بازارهای مالی تعریف می‌کرد و نتایج این پژوهش‌ها را به کمیته‌های تخصصی، از جمله کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار، منتقل می‌کرد؛ رویکردی که به توسعه بسیاری از ابزارها و نهادهای مالی اسلامی در بازار سرمایه منجر شد. دبیر انجمن مالی اسلامی ایران با اشاره به فعالیت‌های این انجمن اظهار داشت: انجمن مالی اسلامی ایران از سال ۱۳۹۴ با مشارکت جمعی از استادان حوزه و دانشگاه تأسیس شده و طی هفت سال متوالی موفق به کسب رتبه «الف» در ارزیابی وزارت علوم شده است.

رویداد

اختلال بانکی مانع تسویه معاملات بورس نشد

صدای بورس | علی روستایی، معاون عملیات شرکت سپرده‌گذاری مرکزی در خصوص اختلال ایجاد شده برای برخی بانک‌ها، از تداوم ارایه خدمات به فعالان بازار سرمایه خبر داد و گفت: شرکت سپرده‌گذاری مرکزی با بهره‌گیری از زیرساخت چند بانکی خود در حوزه دریافت و پرداخت وجوه، از همان روزهای ابتدایی بروز اختلال از ظرفیت سایر بانک‌ها استفاده کرده و با انجام هماهنگی‌های لازم با ارکان و فعالان بازار اجازه نداد تا ارایه خدمات متوقف شود. وی افزود: خوشبختانه با اتکا به این زیرساخت و همکاری شبکه بانکی، فرآیندهای عملیاتی شرکت بدون وقفه ادامه یافته و خدمات مورد نیاز فعالان بازار سرمایه به شکل مطلوب ارایه شد. همچنین معاون عملیات شرکت سپرده‌گذاری مرکزی با اشاره به حمایت از فعالان بازار در دوره بروز این اختلال اظهار داشت: به‌منظور همراهی با فعالان بازار که به دلیل اختلال بانکی با مشکلاتی در انجام تعهدات خود مواجه شده بودند، تسهیلگری‌های لازم در حوزه جرایم تاخیر در تسویه و همچنین فسخ قراردادها انجام شد تا از بروز مشکلات و تحمیل هزینه‌های مضاعف به ذی‌نفعان جلوگیری شود.

معرفی برترین سکوهای تامین مالی جمعی در بهار امسال

نتایج بررسی‌های اداره تحلیل‌های اقتصادی و ریسک سازمان بورس از رشد ۹۵.۲ درصدی عملکرد سکوهای تامین مالی جمعی در ۳ ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل حکایت دارد. براساس گزارش آماری این اداره در ۳ ماهه امسال ۵.۶ همت برای ۲۴۴ طرح تامین مالی شده در حالی که در مدت مشابه سال قبل، حدود ۲.۸ همت برای ۱۴۸ طرح تامین مالی شده بود. به این ترتیب تامین مالی سکوها در ۳ ماهه امسال در مقایسه با مدت مشابه پارسال با رشد ۹۵.۲ درصدی همراه بوده است.
تامین مالی جمعی روشی است که در آن سرمایه مورد نیاز برای تامین مالی یک کسب‌وکار از پس‌اندازهای خُرد جمع‌آوری می‌شود. این مشارکت جمعی از طریق سکوهای دارای مجوز تامین مالی جمعی از فرابورس و سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌گیرد. در گزارش اداره تحلیل‌های اقتصادی و ریسک سازمان بورس و اوراق بهادار روند یک ساله تعداد طرح‌ها و ارزش تامین مالی انجام شده از طریق سکوهای تامین مالی بررسی شده است. بر این اساس، در خرداد امسال، حدود ۲.۳ همت برای ۹۶ طرح از طریق سکوها تامین مالی شد. گزارش آماری اداره تحلیل‌های اقتصادی و ریسک سازمان بورس از عملکرد سکوهای تامین مالی جمعی از ابتدای امسال تا پایان خرداد گویای این است که سکوهای «ایستاتیس کراد، زیما و پولسار» به ترتیب با ۴۸،۶۰۴ برای ۲۷ طرح، ۵،۳۸۰ برای ۲۴ طرح و ۴.۰۰۰ میلیارد ریال برای ۱۳ طرح رتبه‌های اول تا سوم را از حیث ارزش تامین مالی داشته‌اند.

افزایش تعداد سهامداران احراز هویت شده در بهار امسال

سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام کرد بیش از ۱۶۰ هزار سهامدار در بهار سال جاری در سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) ثبت‌نام کردند. به این ترتیب در پایان بهار ۱۴۰۵ تعداد سرمایه‌گذاران ثبت‌نام شده بازار سهام در سامانه سجام به ۴۸ میلیون نفر و تعداد احراز هویت شده‌ها به مرز ۴۱ میلیون نفر رسید. سپرده‌گذاری مرکزی اعلام کرد براساس آخرین آمار منتشر شده، در فصل بهار، ۱۶۰ هزار و ۶۶۳ سهامدار جدید در سامانه جامع اطلاعات مشتریان «سجام» ثبت‌نام و در مقابل ۱۵۱ هزار و ۵۱۰ سرمایه‌گذار نیز احراز هویت کرده‌اند. براساس این گزارش، آخرین آمار تجمیعی ثبت‌نام و احراز هویت در سامانه جامع اطلاعات مشتریان «سجام» حاکی از آن است که با ثبت‌نام ۷۲ هزار و ۴۰۲ سهامدار جدید در سامانه جامع اطلاعات مشتریان «سجام» و احراز هویت ۵۶ هزار و ۷۱۸ سهامدار دیگر در سومین ماه سال جاری، در مجموع تعداد ثبت‌نام سرمایه‌گذاران بازار سهام در این سامانه به ۴۸ میلیون و ۳۱۹ هزار و ۴۳۱ هزار نفر و تعداد احراز هویت‌ها نیز به ۴۰ میلیون و ۷۶۷ هزار و ۵۳۲ نفر رسید. آمارهای سپرده‌گذاری نشان می‌دهد در فروردین ۲۸ هزار و ۷۲ نفر، اردیبهشت ۶۰ هزار و ۱۸۹ نفر و خرداد ۷۲ هزار و ۴۰۲ نفر در سامانه «سجام» ثبت‌نام کردند. افزون بر این در فروردین ۲۹ هزار و ۳۳۸ نفر، اردیبهشت ۶۵ هزار و ۴۵۴ نفر و خرداد ۵۶ هزار و ۷۱۸ نفر در این سامانه احراز هویت خود را انجام داده‌اند. این گزارش حاکی است تعداد نفرات ثبت‌نام شده در سامانه «سجام» در ۳ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۵ به تفکیک هر استان حاکی از آن است که ۱۰ استان «تهران با ۵۱ هزار و ۲۳۶، اصفهان با ۱۱ هزار و ۱۴۵، خراسان رضوی با ۹ هزار و ۹۶۱، البرز با ۷ هزار و ۷۶۵، خوزستان با ۷ هزار و ۵۴۱، آذربایجان شرقی با ۷ هزار و ۲۱۶، فارس با ۶ هزار و ۹۰۰، مازندران با ۶ هزار و ۳۶۴، گیلان با ۵ هزار و ۵۷۹ و آذربایجان غربی با ۳ هزار و ۶۷۸ مورد» در صدر بیشترین ثبت‌نام شده‌ها در کل ایران قرار دارند. براساس آمارهای سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در دوره زمانی فوق، ۱۰ استان «ایلام با ۶۸۲، کهگیلویه و بویراحمد با ۸۴۷، خراسان شمالی با ۸۶۰، خراسان جنوبی با ۸۷۱، زنجان با یک هزار و چهار، چهارمحال و بختیاری با یک هزار و ۶۶، کردستان با یک هزار و ۲۹۴، اردبیل با یک هزار و ۳۰۴، سمنان با یک هزار و ۳۷۵ و لرستان با یک هزار و ۴۲۵» در انتهای فهرست کمترین ثبت‌نام شده‌ها در سامانه «سجام» در بین سایر استان‌ها قرار دارند. تحلیل روند سه‌ماهه ورود متقاضیان جدید به بورس نشان‌دهنده چند واقعیت کلیدی در رفتارشناسی سرمایه‌گذاران است. رشد معنادار در پایان فصل: جهش ثبت‌نام‌ها در اردیبهشت و خرداد (رشد بیش از ۲.۵ برابری نسبت به فروردین) نشان‌دهنده بازگشت تحرک و ثبات در بازار و جذابیت گزینه‌های جدید سرمایه‌گذاری (نظیر ابزارهای نوین مالی همانند صندوق‌ها و...) است که متقاضیان را به سمت دریافت کد معاملاتی سوق داده است. **واگرایی مثبت در احراز هویت اردیبهشت:** در اردیبهشت شاهد بودیم که تعداد احراز هویت‌ها از تعداد ثبت‌نام‌های همان ماه پیشی گرفته است (۶۵ هزار در مقابل ۶۰ هزار)؛ این نکته نشان‌دهنده فعال شدن کدهای راکد قدیمی و متقاضیانی است که ثبت‌نام اولیه را در ماه‌های گذشته انجام داده بودند و در این مقطع فرآیند خود را تکمیل کرده‌اند. بررسی کارنامه عملکردی سامانه جامع اطلاعات مشتریان «سجام» نشان می‌دهد که فرآیند پیوستن سهامداران جدید به این سامانه ملی، پس از عبور از دوره ثبت‌نام‌های انبوه ابتدایی، اکنون به یک روند منطقی، پایدار رسیده است.